

Pöytäkirja

31.5.2021

VN/9111/2020
VN/9111/2020-MMM-29

Maankäyttösektorin seurantaryhmän 2. kokous 2021

Aika: Perjantai 28.5.2021 kello 13-15.00
Paikka: Etäkokous, Teams
Läsnä: Seurantaryhmän jäsenet/varajäsenet

Jaana Husu-Kallio (pj.)	Maa- ja metsätalousministeriö
Tuula Packalen (vpj.)	Maa- ja metsätalousministeriö
Heikki Granholm (pääsiht.)	MMM
Anne Tolvanen	Luonnonvarakeskus
Anssi Kainulainen	MTK
Pentti Lähteenoja	MMM
Mats Nylund	SLC
Matti Mäkelä	Metsäteollisuus ry
Miira Riipinen	Kuntaliitto (asiakohdat 3-6)
Tomi Alakoski	Suomen 4H-liitto
Sari Peltonen	Pro Agria
Jari Liski	Ilmatieteen laitos
Marleena Tanhuanpää	Elintarviketeollisuus ry
Ari Eini	Suomen metsäkeskus
Bettina Lemström	TEM
Tuomo Kalliokoski	YM
Leena Gunnar	ELY-Keskus
Hanna Kortemaa	Ruokavirasto
Jarmo Muurman	YM
Petri Hirvonen	TEM
Johanna Leinonen	Metsähallitus
Liisa Toopakka	Suomen luonnonsuojeluliitto
Kristiina Regina	Luonnonvarakeskus
Jaakko Nippala (siht.)	Maa- ja metsätalousministeriö

Muut kokouksen osallistujat

Päivi Kari	Maa- ja metsätalousministeriö
Juuli Hilska	Maa- ja metsätalousministeriö
Jaana Kaipainen	Maa- ja metsätalousministeriö
Anna Salminen	Maa- ja metsätalousministeriö
Marjaana Suorsa	Maa- ja metsätalousministeriö

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 13 ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

Seurantaryhmän kokoonpano on päivitetty keväällä tulleiden jäsenmuutosten johdosta. Luken varajäsenenä on aloittanut Anne Tolvanen.

Reetta Sorsan virkavapaan sijaisena toiminut seurantaryhmän sihteeri, johtava asiantuntija Jaakko Nippala siirtyy muihin tehtäviin MMM:n sisällä ja kesä-lokakuun ajan Sorsan sijaisena toimii Anna Salminen.

2 Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja hyväksyttiin esitetyssä muodossa.

4 Maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuuden valmistelutilanne

a. Yleiskatsaus

Granholm piti yleiskatsauksen toimintaympäristöstä, mitä on meneillään ilmastopolitiikkaan liittyen EU:ssa ja kansallisesti sekä maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuudessa. Todettiin, että maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuudella tuetaan kunnianhimoisia päästötoimia hiilineutraaliuden saavuttamiseksi ja parasta aikaa valmistettavaan maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaan tullaan sisällyttämään tarkemmat konkreettiset lisätoimenpiteet Vuosaassa sovitun vähintään 3 Mt CO₂ saavuttamiseksi. Keskustelussa todettiin, että virkamiesvalmistelun pohjana on hallitusohjelma ja hallituspuolueiden sopima tavoite.

b. Viestintä

Hilaska kävi läpi kokonaisuuden viestintää. Viestinnän saralla tapahtuu paljon, erityisesti käynnistyvien hankkeiden viestintä on tärkeässä roolissa. Tätä varten on tuotettu viestintäkäsikirja. Käynnistyville hankkeille myös järjestetään viestinnän Kick-off tapahtumat. Hankkeen nettisivuja organisoidaan ja selkeytetään. Viestinnässä on tulossa erilaisia teemakuukausia vuoden 2021 aikana liittyen metsätalouteen, maatalouteen, maankäytön muutoksiin- ja kosteikkoihin sekä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaan. Hiilestä kiinni –kokonaisuudessa ilmestyy uutiskirje 4-6 kertaa vuodessa ja tähän toivotaan sisältöjä myös seurantaryhmän jäsenten edustamilta organisaatioilta.

Puheenjohtaja kiitti Hilskaa järjestelmällisestä otteesta viestinnän suunnittelussa ja toteutuksessa. Hilaska totesi vielä lopuksi, että toimenpidekokonaisuus on yhteinen, tehdään siitä yhdessä vaikuttava kokonaisuus.

5 Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman eteneminen (Liite 2.)

Kaipainen esitteli maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman ja tilanteen etenemisen suhteen:

- Maankäyttösektorin ilmastotoimien aikajana
- Maankäyttösektorin ilmastotoimet osana hiilineutraalisuustavoitetta
- Suunnitelman laatiminen: tausta-aineistot sekä muut työtä tukevat hankkeet
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaikutuksien arviointi (SOVA)
- Ohjauskeinot metsäkadon ehkäisyyn –hanke
- Mitä seuraavaksi?

Kaipainen nosti metsäkadon ehkäisyn yhdeksi esimerkiksi toimista maankäyttösektorin tavoitteiden saavuttamiseksi, tähän on hiljattain käynnistynyt tutkimushanke Lukessa, joka tuottaa tietoa ja suosituksia ilmastosuunnitelmaa varten.

Seurantaryhmä keskusteli ilmastosuunnitelman laatimisesta ja siihen liittyvistä kysymyksistä. Todettiin, että eräs lähtöaineisto ilmastosuunnitelmassa on turveryhmän tekemä valmistelutyö, sillä esimerkiksi turvetuotannosta poistuvilla alueilla voi olla merkitystä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Keskustelussa nostettiin esille myös hankkeiden ja selvitysten koordinaation tarve. Esimerkiksi suonpohjien jatkokäyttöön liittyen on käynnistymässä paljon toimintaa ja tiedon tarve toimijoiden parissa sekä kokonaisuuden koordinaatio tulee olemaan tärkeässä roolissa, jotta vältetään päällekkäistä työtä ja saadaan tulokset käyttöön. Myös alueellisia hankkeita on tulossa tähän teemaan.

Pääsihteeri totesi, että tässä vaiheessa, kun maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa valmistellaan, tulee hyödyntää olemassa oleva tieto hyvin. Tiedon taso tulee kasvamaan vuoden 2022 jälkeen, kun ilmastosuunnitelma on laadittu – tätä uutta tietoa tullaan hyödyntämään toimeenpanossa. Keskustelussa toivottiin myös teemakohtaisia synteesejä

ja yhteenvetoja osana Hiilestä kiinni –hanketoimintaa. Puheenjohtaja korosti keskustelun yhteenvedossa, että nyt on todella hieno mahdollisuus panostaa tietopohjaan- ja kehittämistoimiin, sillä on tärkeää, että politiikkavalmistelu perustuu parhaaseen mahdolliseen tietoon.

6 Hiilestä kiinni -tutkimus- ja innovaatio-ohjelman hankkeiden esittely (Liite 3.)

Tutkimusohjelmanpäällikkö Marjaana Suorsa esitteli seurantaryhmälle tutkimus- ja innovaatio-ohjelman kokonaisuuden ja 1. rahoitushausta rahoitetut hankkeet. Hankkeet voi karkeasti jakaa kolmeen teemaan: ilmastokestävään metsätalouteen liittyviin (5 hanketta), ilmastokestävään maatalouteen liittyviin (4 hanketta) sekä laajempaan käyttäytymismuutosta tutkivaan hankkeeseen. Hankkeet ovat lähteneet käyntiin hyvin ja tutkimusohjelmanpäällikkö on käynyt hankkeiden kanssa kahdenvälisiä keskusteluja. Kesäkuussa järjestetään hankkeiden yhteinen Kick-off tilaisuus ja syksyllä on tarkoitus järjestää sidosryhmätilaisuus. Tutkimus- ja innovaatio-ohjelman täydennyshaku on tarkoitus avata loppuvuodesta. Puheenjohtaja kiitti Suorsaa hyvästä yhteenvedosta ja totesi, että kyseessä on vaikuttava kokonaisuus. Ajanpuutteen vuoksi kysymyksiä ei ehditty ottamaan.

7 Hiilestä kiinni -kehittämishankekokonaisuus

a. Käynnistetyn hankekokonaisuuden esittely (Liite 4.)

Salminen kävi läpi kehittämishankkeiden kokonaisuuden, johon sisältyy vuoden 2020 aikana käynnistettyjä hankkeita sekä kevään 2021 hankehaun kautta valittuja hankkeita, joiden tavoitteena on jalkauttaa tutkimustietoa käytäntöön. Salminen toi esiin hankkeiden monipuoliset konsortiot ja niiden maantieteellisen ja teemallisen kattavuuden. Hankkeilla edistetään 1. hiilinielujen- ja varastojen vahvistamista ja ylläpitämistä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä, 2. kasvihuonekaasujen vähentämistä maankäyttösektorilla, 3. maa- ja metsätalouden sopeutumista ilmastonmuutokseen, sekä 4. tiedon tuottamista ilmastotoimien tueksi ja kyseisen tiedon käytön edistämistä. Hankkeita on käynnistetty ilmastokestävän maatalouden, ilmastokestävän metsätalouden (sis. pitkään hiiltä sitovat puutuotteet), maankäytön muutosten ja kosteikkojen osalta (sis. suonpohjien kestävä jatkokäyttö) sekä maankäyttösektorin tieto-ohjelman osalta. Lisäksi on toteutettu ja käynnistetty hiilimarkkinoihin ja hiilikompensaatioon liittyviä hankkeita.

Puheenjohtaja kiitti Salmista hyvästä esittelystä ja totesi, että hankkeita on todella paljon saatu liikkeelle ja ne kattavat hyvin laajan joukon eri toimijoita eri puolilta Suomea. Kokonaisuus on ainutlaatuinen. Ajanpuutteen vuoksi kysymyksiä ei ehditty ottamaan.

b. Seuraavan hakukierroksen valmistelu (Liite 5.)

Hilaska kävi läpi lyhyesti seuraavan hakukierroksen suunnittelua. Loppukeväästä on järjestetty erilliset tilaisuudet ilmastokestävän metsätalouden, ilmastokestävän maatalouden sekä maankäytön muutosten osalta. Kerättiin lyhyesti seurantaryhmän jäsenten näkemyksiä siitä, missä meidän tulisi olla kesäkuussa 2023 hankkeiden toteutuksen myötä. Seurantaryhmän jäsenet saivat kommentoida Jamboard alustalle seuraavia näkökulmia: hankkeiden tuomat ratkaisut, toimenpidekokonaisuuden teemat sekä ilmastovaikutukset.

Seurantaryhmän asiantuntemusta toivottiin seuraavan kehittämishankkeiden hakukierroksen suunnitteluun ja tätä varten avattiin kysely Jamboard alustalle seurantaryhmän vastattavaksi kokouksen jälkeen. Aikaa vastauksille annettiin 4.6.2021 saakka.

8 Muut asiat

Ei muita asioita.

9 Seuraava kokous

- Seuraavan kokouksen ajankohta: 17.9.2021 kello 13-15.00.

10 Kokouksen lopetus

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15.00 ja toivotti kaikille aurinkoista viikonloppua.

Jakelu Seurantaryhmän jäsenet ja varajäsenet
Tiedoksi Jaana Kaipainen, Marjaana Suorsa, Anna Salminen, Juuli Hilaska